

دەرمانه کانی شه کره چین جوړه کانی چین

دانان و ئاماده کردنی
سه رپه رشتیاری کردنی گروپ
به ریوبه ر دانانی وانه
د. اسماعیل لهک

2023

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

ناسپنه وهی جوړی په کهمی شه کره 1 که زیاتر له منډالان و گه نجاندا باوه توشی ده بن

گه روو وشک بوون

دایم هه سترکدن
به بهر سپتی

دابه زینی کیښ

ته لڅکړدن و غیم
بونی چاو

درهنگ چاکبونه وهی
برین

هه سترکدن
به بیژاری و بی تاقه تی

التهابات وهه وکردنی
به رده وام، بونی بونی
ناخوش له زبې نافر تاندا

زور میزکردن و میز
رانه گرتن
نهمه بیان زیاتر
له منډال و منډالی
ساوه بهدی ده کری

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

ئاسپىنەۋەى جۆرى دوۋەمى نەخۇشى شەكرە
ئەو جۆرەيانەگەنجان و بەسالچوانەۋە زىياتر باۋە

گروپى دەرماتولى Pharmacology

زىياد بونى ھەستى
برسىتى

التھاب و ھەوکردنى
زى لەئافرەتاندا

دروست بونى پەلەى
رەشى ژيىر چاو

تەلغبون ، خيىم
بوونى چاو

رشانەۋە ھيلىنجدان

ئازار لە قوۋ و قاچ(لاق)

خەو زېران و ھەست كردن
بە بيىزاي و پەستى

قەلەو بوون ،زىياد
بونى كيىش

رېڙهې ئاسايى شەكر لە ژەمە كاندا

FASTING پېش نان خواردن

Normal for person without diabetes

70–99 mg/dl (3.9–5.5 mmol/L)

Official ADA recommendation for someone with diabetes

80–130 mg/dl (4.4–7.2 mmol/L)

2 HOURS AFTER MEALS

۲ کاترۆمېر پاش نان خواردن

Normal for person without diabetes

Less than 140 mg/dl (7.8 mmol/L)

Official ADA recommendation for someone with diabetes

Less than 180 mg/dl (10.0 mmol/L)

HBA1C

گروپى دەرمانزانى Pharmacology

رېڙهې شەكرهې
۳امانگى (HbA1c)

Normal for person without diabetes

Less than 5.7%

Official ADA recommendation for someone with diabetes

7.0% or less

S/N	Drug class	Example of drugs	Adverse effects
1	Insulin and analogues	Regular Insulin	Hypoglycemia, Weight gain, Insulin allergy, Lipodystrophy at injection sites
2	Sulphonylureas	Glibenclamide	Hypoglycaemia, Weight gain, Cardiovascular risk, rash, Cholestatic jaundice, Bone marrow damage, Photosensitivity
3	Meglitinides	Repaglinide	Hypoglycemia, Sensitivity reactions
4	Biguanides	Metformin	Gastrointestinal effects, Lactic acidosis
5	GLP-1 agonists	Exenatide	Gastrointestinal effects, Pancreatitis, risks for cancer and cardiovascular events
6	DPP-4 inhibitors	Saxagliptin	Pancreatitis, risk for cancer, acute hepatitis and kidney impairment
7	Thiazolidinediones	Pioglitazone	Hepatitis, Cardiovascular risk, Bladder cancer, Water retention and weight gain
8	Dual PPAR agonists	Saroglitazar	Gastritis, asthenia and pyrexia
9	Alpha-glucosidase inhibitors	Acarbose	Gastrointestinal effects, Hepatitis,
10	Amylin analogues	Pramlintide	Hypoglycemia, Allergy
11	SGLT 2 inhibitors	Canagliflozin	Glycosuria, Cardiovascular concern

Metformine: ناوی زانستی

به کار دیت بو نه خوښی شه کره، جوړی دوو

۱*۱

کارېگه ږی لاهه کی

ناوه برانده کانی

شیوه کانی

دلته که له هاتن، رشانه وه، سک
چون، نازاری سک، نار ه زوی
خواردن تیکه ده چیت، تامکردن
ده گوریټ، خورانی پیست

_ Glucophage XR
_ Glocophge
_ Metatime
_ Radimet_SR

حېب / ۵۰۰، ۸۵۰، ۱۰۰۰
ملگم، مل

گروپی ده رمانزانی Pharmacology

Extra Information

ئاگه‌دار و وشياربه

۱*۲

ئه‌گه‌ر گورچيله‌ت، نه‌خوشه‌، گه‌ر به‌ته‌ماي نه‌شته‌رگه‌ريت، ٤٨،
 کاتژمير پيش نه‌شته‌رگه‌ري نابي بخوريت، ٤٨، کاتژمير پاش
 نه‌شته‌رگه‌ري نابي بخوريت، له‌کاتي دوگيانى، زانيارى ئه‌وتو نيه
 که‌وا کاربگه‌ري له‌سه‌ر بي، له‌کاتي شيرپيدان تواناي تپه‌ربونى
 هه‌يه راويژ، به‌دکتوري پسپور بکريت، له‌کاتي شوفيري پيش بينى
 دابه‌زىنى شه‌کره ده‌کريت، باشتري نه‌خوريت

گروپى ده‌رمانزانى Pharmacology

ناوی زانستی: Glibenclamide

به کاردیت بو چاره سهری نه خوشی شه کړه
جوړی دووهم شه کړه دروژن کاتیک
ریخستنه وهی خوراک و وهرزش کاریگه ری
نه و توی نه بوه بو دابه زاندنی کیش

۱*۱

ناوه برانده کانی

کاریگه ری لاهه کی

شیوه کانی

هیچ رشانه وه، له رزینی
له ش وده ست، به هو ی
را ده ی دهر برین ریژه ی
شه کړ.

_ Glybovin
_ Gliford_Mp3
_ Gliforo_M
_ Daonil

حب / ۱، ۱.۲۵، ۲، ۲.۵، ۵
ملگم

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

Extra Information

هۆشیار و وریابه

۱*۱

دهبیت بهردهوام ریژهی شه‌کری بی‌یویت، له‌کاتی
 به‌کاره‌ینانی ئه‌و ده‌رمانه، ئه‌گه‌ گورچیه‌ کانت ته‌واو کار
 ناکات، له‌کاتی شیرپیدان، نابیت به‌کار به‌ینریت، به‌هۆی
 که‌می که‌می زانیاری له‌سه‌ری، به‌لکوو ئه‌گه‌ر پی‌یوستی
 کرد ده‌رزی ئه‌نسۆلینی لی‌بدریت، له‌کاتی شو‌فیری
 به‌هۆی کاریگه‌ری لاوه‌کی کار شو‌فیر ده‌کات

گروپی ده‌رمانزانی Pharmacology

ناوی زانستی: insulin injuction:

به کاردیت بو چاره سهری نه خوشی شه کړه
جوړی یه ک به مخرجی له شی نه سولینی پیو یست
دروست ناکات بو کونترول کردنی ناستی شه کړ
له خویندا هه روه ایا یان نه و که سانه ی شه کړه ی جوړی
دویان هه یه له م جوړه شیان کاریگه ری ده بیت
به هیڼانه خواره وه ی ناستی به رزی شه کړ له خوین،

۱*۱

کاریگه ری لاهه کی

ناوه برانده کانی

شیوه کانی

هیڼنجدان، سه رگیژ بوون، بیزاربون،
خه موکی، دله راوکی،

- _ Normin
- _ Humalonn
- _ NoVolog
- _ Apidra
- _ Humulin

ده رزی /

۴۰، ۱۰۰، ۱۰۰.۳.۶

Un/ml

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

شویئنه کانی لیّدانی

دهرزی ئه نسۆلین

Upper outer
arms

Abdomen

Buttocks

Upper outer thighs

Front

Back

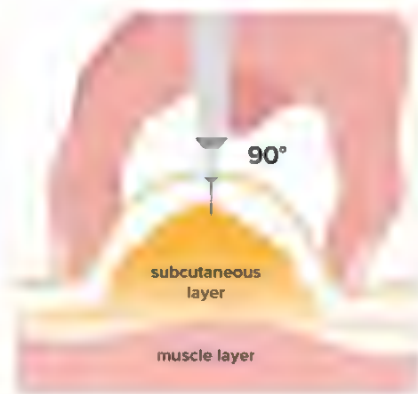
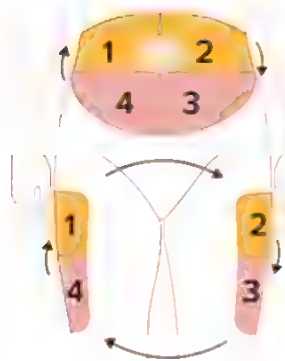
گروپی دهرمانزانی Pharmacology

چۆنلەپ ئىدەنلەپ دەرىزى ئىنسۇلىن

۱. خاۋىن كىرگۈزۈشكە مۇۋاپىق ۋە ۋەقە

۲. شۇنداقلا بىر نەچچە كۈن ئىچىدە دەرىزى

ئىنسۇلىننى ئىدەشكە ۋە ۹۰

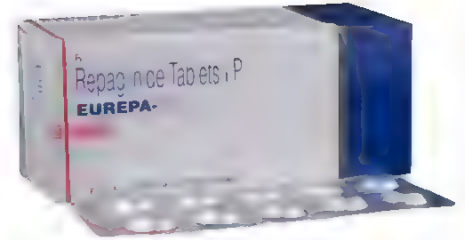
healthline

گروپى دەرىزىنى Pharmacology

Repaglinide: ناوی زانستی

به کار دیت بو شه کره ی جوړی دووهم

۱*۱

کار یگه ری
لاوه کی

سه ر ئیشه بیزا
ری و په سستی،
نآزاری گه ده

ناوه برانده کانی

_Praglinide
_ Repalide
_ Gluconorm
_ Novonorm

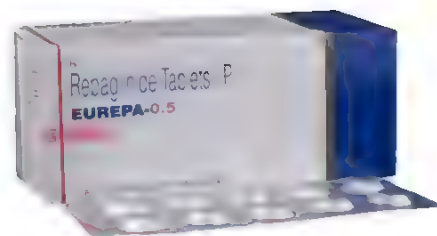
شیپوه کانی

حه ب / ۰.۵، ۱، ۲ ملگم

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

Extra Information

وشیاربه و وریابه

۱*۱

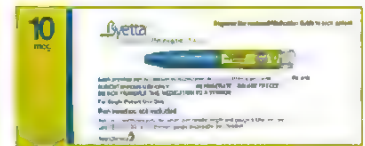
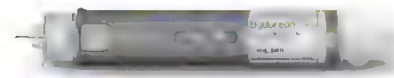
ئه‌بیٚت کاتیٚک به‌کار به‌یئنیٚت سه‌ره‌رای وهرزش و
 پارێزی، شه‌کره‌ت دانه‌به‌زیوه، له‌وانه‌ توشی بورانه‌وه‌ت بکا
 چونکه‌ ریژه‌ی شه‌کره‌ت زۆر داده‌به‌زینی، نابییٚت به‌کاربیٚت
 له‌کاتی دوگیانی له‌به‌ر که‌می زانیاری له‌سه‌ری، دکتۆری
 پسپۆر، دوا بریار ده‌دات، له‌کاتی شیرپیدانی‌ش به‌هه‌مان
 شیوه‌، له‌کاتی شۆفییری کار شۆفیرده‌کات چونکه‌ ریژه‌ی
 شه‌کر زۆر داده‌به‌زینیٚت

گروپی ده‌رمان‌زانی Pharmacology

به کاردیت بو چاره سهری نه خوښی شه کره ی جوړی ۲

Exenatide
Byetta, Bydureon

۱*۱

کاربگه ری لاهه کی

ناوه برانده کانی

شیوه کانی

هیلنج رښانه وه، له رزینی

له ش وده ست، به هو ی

را ده ی دهر برین ریژه ی

شه کر. خرؤشان، تییک چونی

ناره زوی خواردن

– Beytta

– ByDuREon BCise

دهرزی /

۲۵۰ میکروگرامی هه یه

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

ناوی زانستی: Saxagliptin

۱*۱

به کاردیت بو که سانی سه رو ۱۸ سال توشی
نه خوشی شه که بوبیت له جوړی ۲م، بو که سانی که
شیوازی خواردن و وهرزش یامه تیدر نه بون بو
دابه زاندنی شه که ریان له خوین، یان میتفورمین
Metformin نه یتوانی شه که ری بهینته خوار له گه
نهو به یه که وه به کاردیت، بو دابه زاندنی شه که ری

ناوه برانده کانی

کاریگه ری لاهه کی

شیوه کانی

هیچ رشانه وه، له رزینی
له ش وده ست، هیلاکی و
هه وکردنی گورچیله کان
وبوړی هه ناسه میزو
میژه رو،

- _ Onglyza
- _ Saxagen
- _ Sitavia
- _ Komiglyze xr

حب / ۲.۵، ۵ ملگم

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

Extra Information

وشیاربه و وریابه

۱*۱

نابی له جیاتی ئەنسۆلین به کاربێت بو دابه زاندنی
 شه کره، گهر هاتو نه خووشی دل و شه که تی دلت
 هه بوو، له کاتی دوگیانی زانیاری تهواو نیه
 له سه ری، نابیت بخوری ت ئە گهر زور پیویست
 نه بی، له کاتی شیرپیدان توانای تیپه ربونی هه یه به لام
 نه زانراوه تاچه ند کاریگه ری له سه ر کۆرپه له ده بیت

گروپی دەرمانزانی Pharmacology

ناوی زانستی: Pioglitazone

به کاردیت بو نه خوښی
شه کره ی جوړی ۲ م

۱*۱

کارېگه ری لاهه کی

هیلنج رښانه وه، له رزینی
له ش وده ست، که م بونی
شه کر له خوین، ناوسان
گورانگاری پیست

ناوه برانده کانی

- _ Piolid
- _ Piocare
- _ Zonoglip
- _ Actos

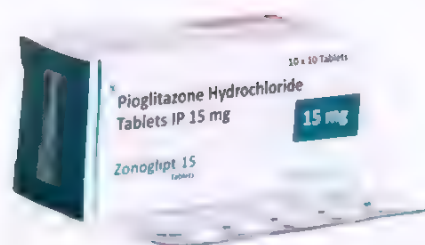
شیوه کانی

حېب / 15, 30, 45 mg

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

Extra Information

وشیار به وریابه

۱*۱

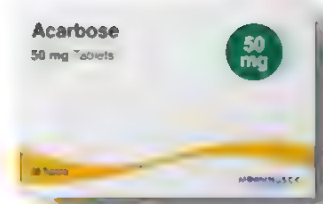
له کاتی دوگیانی پیشنیار ناکړی به کاربیت، دکتور دوا
برپار ددهات که ووا به کاربیت یان نا، باشته له کاتی
پیدانی شیر نه دریت به منداډ بو دایکی شیردهر چونکه
توانای تیپه ربونی هه یه به شیردا، کاریگری له سهر منداډ
دهبیت له گهل ئه وهی نه زانراوه بری چهندي بو منداډ که
دهچیت، باش نیه له کاتی شوفیری به کاربیت

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

ناوی زانستی: Acarbose

به کاردیت بۆ نه خوشی شه کره له جوړی
دووهم ،دابه زینى شه کرى خوین ،دروژنه یی

۱*۱

کاربگه ږى لاهه کى

هیلنچ ږشانده وه، له رزینى
له ش وده ست، به هوئى
رادهى دهر برین ریژهى
شه کر.

ناوه برانده کانی

- _ Diabose
- _ Hibose
- _ Glucobay
- _ precos

شیوه کانی

حېب / 25,50,100 mg

گروپى دهرمانزانى Pharmacology

Extra Information

وشیاربه و ئاگه داربه

۱*۱

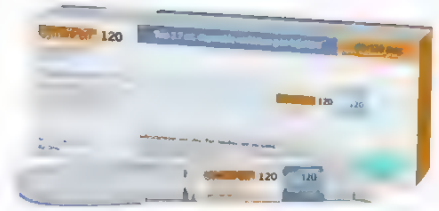
بۆ ئافرهتی دوگیان مه ترسیه کی ئه وتۆ
 بهرچاوه نه که وتوه، دکتۆری پسپۆر دوا بریار
 ده دات، باشتیه دایکی شیردهر نه خوریت هه رچه نه ده
 رهنگه ئه گه ریکی کهم کاریگه ری له سه ر هه بیته، رهنگه
 بیته هوی دابه زینی ریژه یه کی باشی شه کر له خوین،
 رهنگه کاریگه ری هه بی له سه ر شو فییر

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

ناوی زانستی: Pramlintide

به کاردیت بو جوړی به کهم و دوه می
نه خوشی شه کره له نه گه ری نه نسولین
کاریگه ری نه وتوی نه بو له هیڼانه
خواره وهی ریژه ی شه کر له خوین

۱*۱

ناوه برانده کانی

شیوه کانی

کاریگه ری لاهه کی

_ Symilin

دهرزی /0.6mg/ml,
mcg15,

نازاری گه ده هیلنجدان، سه
رسوران، کوخه، نازاری، گه روو

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

ناوی زانستی: Canagliflozin

به کاردیت بو چاره سهری نه خوشی شه کړه
جوړی دووهم، شه کړه دروژن کاتیک
ریخستنه وهی خوراک و وهرزش کاریگه ری
نه و توی نه بوه بو دابه زانندی کیش

۱*۱

کاریگه ری لاهه کی

ناوه برانده کانی

شیوه کانی

هیپلنچ رشانه وه، له رزیڼی
له ش وده ست، به هو ی
راده ی دهر برین ریژه ی
شه کړ.

_ Sulsent
_ Prominad
_ ENVokana

حېب /
mg100,200,300

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

Extra Information

وشیاربه و ئاگه داربه

۱*۱

هیچ داتایه ک له بهردهست نیه بوئهوهی بیسه لمیی
 کهوا بو دایکی دوگیان کاریگه ده بییت، باشته
 دکتوری پسپور دوا بریار بدات، باشته له کاتی
 خواردنی ئەم دەرمانه شیرى دایک نه دریت
 به منداله که، رهنگه کاریگه ری نه ریینی هه بییت بو
 کۆرپه که ی، ئەوهی نه خوشی گورچيله ی هه یه نابیت
 ئەم دەرمانه به کار بهیینی، بو شوفیر کاریگه ری هه یه

گروپی دەرمانزانی Pharmacology

ناوی زانستی: Miglitol

به کاردیت بو نه خوشی شه کړه ی جوړی
دووه م- کاربگه ری هه یه له سه ر که م کړدنه وه ی
ناستی شه کړله خوین

۱*۱

ناوه برانده کانی

کاربگه ری لاهه کی

بای سک، سکچون، نازاری
سک

- _ Glyset
- _ Misobet
- _ Mignar
- _ Juckmup

شیوه کانی

حبه / Mg25,50,100

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

Extra Information

وشیاربه و ئاگه داربه

۱*۱

بو ئافرهتی دوگیان مه ترسیه کی ئه وتۆ
 بهرچاوه نه که وتوه، دکتۆری پسپۆر دوا بریار
 ده دات، باشتیه دایکی شیردهر نه خوریته هه رچه نه ده
 رهنگه ئه گهریکی کهم کاریگهری له سه ره هه بیته، رهنگه
 بیته هوی دابه زینی ریژه یه کی باشی شه کر له خوین،
 رهنگه کاریگهری هه بی له سه ره شوفیر

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

Tolbutamide: ناوی زانستی

به کار دیت بو چاره سهری شه کړه ی جوړی
دووه م، نه خوښی به رزبونه وهی شه کړ
له خوین، که م کردنه وهی کیشی له ش

۱*۱

ناوه برانده کانی

کاربگه ری لاهه کی

گیژبون، سه رئیشه، ژان
ه سه ر، هیلا کی، بیژاری
که ده، ریخوله، هه ساسیه ت
دلّه کزی، که مکړنی شه کړی
خوین

- _ Tolbucare
- _ Tolvex
- _ Mobenol
- _ orinase

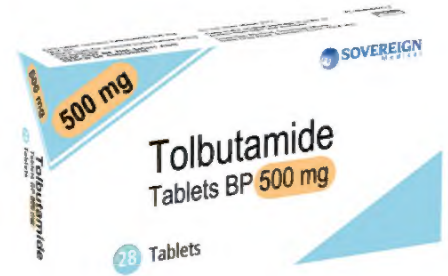
شیوه کانی

حبه ب / 250, 500 mg
دهرزی / 1g/ml

گروپی دهرمانزانی Pharmacology

Extra Information

وشیاربه و ئاگهداربه

۱*۱

بۆ ئافرهتی دوگیان مهترسیه کی ئەوتۆ
 بهرچاوانه کهوتوه، دکتۆری پسیپۆر دوا بریار
 دهدات، بریکی کهم به شیردا تیپهر ده بیئت باشتەر
 وایه له کاتی خواردنی ئەم دەرمانه شیر نه دریئت
 به مندالی ساوا، کاریگهری ههیه له سههر شوفیری
 باشتەر وایه له کاتی خواردنی شوفیری کهم بکاتهوه

گروپی دەرمانزانی Pharmacology

نهو جووت مادانهى بهيهكهوه بهكاردين لهدهرمانى شهكره

Metformine hydrochloride
& Gliclazide

Metformine hydrochloride
& Glimepiride

Metformine & Saxagliptin

Metformine hydrochloride
& Sitagliptin

گروپى دهرمانزانى Pharmacology

ټو جووت مادانې به يه کډه به کار دین له دهرمانی شه کره

Metformine hydrochloride
& Rosiglitazone

Metformine hydrochloride
& Vildagliptin

Metformine hydrochloride
& Glipizide

گروپی دهرمانزانی Pharmacology